

ΕΠΙΤΑΛΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΠΙΤΑΛΙΩΤΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ Ο "ΑΛΦΕΙΟΣ"

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΤΗΣΙΩΝ 4 - 106 77 ΑΘΗΝΑ ★ ΧΡΟΝΟΣ 44ος - ΑΡ. Φ. 282 ★ ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ 2022

ΕΠΕΤΕΙΑΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΓΟΥΛΙΝΙΤΣΑΣ (24 Απριλίου 1821)

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΓΟΥΛΙΝΙΤΣΑΣ
24 Απριλίου 1821

μαθήτριες του Δημ. Σχολείου και του Γυμνασίου Επιταλίου, φώτισαν τα σκοτάδια της ιστορικής λήθης και άγνοιας, λαμβάνοντας μέρος σε μία εντυπωσιακή λαμπαδηφορία, κατευθυνόμενοι συμβολικά από την έδρα του Πολιτιστικού Συλλόγου «Επί της αλός» (αρχοντικό Μαστροβασιλόπου-

Κυριακή: Παρέλαση προς το μνημείο της μάχης, στην πευκόφυτη περιοχή του Αϊ-Γιάννη.

που τμήματος με παραδοσιακές ενδυμασίες, συγχρονίζοντας το βήμα τους στο ρυθμό που έδιναν οι προπορευόμενοι τυμπανιστές της Φιλαρμονικής Πύργου «ΑΠΟΛΛΩΝ», από το κέντρο του Επιταλίου, στο μνημείο της μάχης, όπου τελέστηκε επιμνημόσυνη δέηση από τον εφημέριο του Ι. Ν. Αγίου Χαραλάμπους π. Παναγιώτη Θανάσουλα.

Το αηδόνι της δημοτικής μας παράδοσης κα. Ανέτα Γεωργουλοπούλου, με ένα τραγούδι της κλεφτουριάς, άνοιξε τις εκδηλώσεις, για να παραλάβει, στη συνέχεια, τη σκυτάλη ο τελετάρχης, καθηγητής φιλόλογος-ιστορικός κ. Γεώργιος Κουρκούτας, και να συντονίσει το υπόλοιπο πρόγραμμα των εκδηλώσεων. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνων από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (το στεφάνι κατέθεσε ο Αντιπρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας Επιταλίου κ. Ανδρέας Γκιόκας), τον Δήμο Πύργου (από τον Αντιδήμαρχο Τεχνικών Υπηρεσιών κ. Ιωάννη Αργυρόπουλο), την Δημοτική Κοινότητα Επιταλίου (από τον Πρόεδρο κ. Ιωάννη Μπαλάσκα), την Τοπική Κοινότητα Νέας Φιγαλείας (από τον Πρόεδρο κ. Νικόλαο Κουτσόπουλο), τον Σκοπευτικό Όμιλο Παραδοσιακών Όπλων Πατρών (από τον Πρόεδρο κ. Κων/νο Βαγγελάκο), τον Σύλλογο Φίλων Ιστορίας «ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΒΙΛΑΕΤΗΣ -

λάντης Δημητρόπουλος, με πλήρη ιστορική τεκμηρίωση, αναφέρθηκε στο ιστορικό της μάχης της Αγουλινίτσας, για να ακολουθήσει, στη συνέχεια, ο μαθητής της ΣΤ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου Επιταλίου Γιώργος Μαγκλάρας, ο οποίος διάβασε εξαιρετικά το υπέροχο ποίημα του συμπατριώτη μας ποιητή Κώστα Επιταλιώτη με τίτλο «Η ΜΑΧΗ - 24 Απριλίου 1821-», ενώ η Ανέτα Γεωργουλοπούλου τραγούδησε μοναδικά το δημοτικό τραγούδι που αναφέρεται στη μάχη («Το μάθατε τι έγινε μες στην Αγουλινίτσα; Χίλιοι Λαλαίοι πλάκωσαν, χίλιοι καβαλαραίοι...»).

Αναμφίβολα όμως, η πιο συγκινησιακά φορτισμένη στιγμή της εκδήλωσης ήταν, η επίδοση τιμητικής πλακέτας από τον

Ο συμπατριώτης μας δάσκαλος & Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Λάλα «ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΠΛΑΠΟΥΤΑΣ», Χρυσοβαλάντης Δημητρόπουλος, στον εμπνευσμένο λόγο του.

δραστήριο και δυναμικό Πρόεδρο του Συλλόγου των εν Αθήναις Επιταλιωτών κ. Σταύρο Φωτόπουλο στην συνταξιούχο δασκάλα και απόγονο του οπλαρχηγού, Φιλίππου και πολιτικού Αλέξη Μοσχού (Συνέχεια στη σελίδα 2)

Ο Αυστριακός πολιτικός και πρίγκιπας Φον Μέτερνιχ (1773-1859), είχε πει ότι «οι άνθρωποι που δημιουργούν ιστορία, δεν έχουν χρόνο να τη γράφουν». 201 χρόνια μετά τη νικηφόρα μάχη της Αγουλινίτσας (24 Απριλίου 1821, Κυριακή των Μυροφόρων) εναντίον των Λαλαίων Τουρκαλβανών, η ιστορία γράφτηκε, αναδείχτηκε και προβλήθηκε με τον καλύτερο τρόπο από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (τον Περιφερειάρχη κ. Νεκτάριο Φαρκάκη και τον Αντιπεριφερειάρχη Πολιτισμού και Τουρισμού κ. Ν. Κοροβέση), σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Επιταλίου «Επί της Αλός» και με τη βοήθεια του Συλλόγου Γυναικών Βώλακος και του Αθλητικού Ομίλου «ΑΛΦΕΙΟΣ» Επιταλίου. Η συνδιοργάνωση των διήμερων επετειακών εκδηλώσεων το Σάββατο 7 και την Κυριακή 8 Μαΐου, στο Επιτάλιο, τις οποίες αγκάλιασε θερμά η τοπική (και όχι μόνο) κοινωνία, μόνο ως απόλυτα επιτυχημένη μπορεί να θεωρηθεί. Η συμμετοχή δε για πρώτη φορά, δύο (2) αναβιωτικών Συλλόγων, του Συλλόγου Φίλων Ιστορίας «ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΒΙΛΑΕΤΗΣ», του μοναδικού αναβιωτικού Συλλόγου της Ηλείας, και του Σκοπευτικού Ομίλου Παραδοσιακών Όπλων Πατρών, με τριακονταετή παρουσία και προσφορά στη διατήρηση, προβολή και ανάδειξη της ιστορικής μνήμης και της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιόδου της ελληνικής Επανάστασης, του Λύκειου των Ελληνίδων (παράρτημα Πύργου), του Λαογραφικού Χορευτικού Ομίλου «ΗΛΕΙΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ», καθώς και της Φιλαρμονικής Πύργου «ΑΠΟΛΛΩΝ», προσέδωσαν ιδιαίτερη αίγλη στις εκδηλώσεις αυτές.

Το Σάββατο 7 Μαΐου, στην πλατεία του Επιταλίου, πραγματοποιήθηκε κάτι πρωτόγνωρο για τον τόπο μας από τον Σκοπευτικό Όμιλο Παραδοσιακών Όπλων Πατρών, μια μεγάλη και εντυπωσιακή έκθεση με αυθεντικά ιστορικά κειμήλια του 1821 (άρματα, φορεσιές, κα), τα οποία παρουσίασε με σαφήνεια και γλαφυρότητα ο Πρόεδρος του Ομίλου κ. Κων/νος Βαγγελάκος, συνεπικουρούμενος από τον Γραμματέα κ. Παύλο Ζαβέδα. Και, όταν η νύχτα άρχισε να απλώνει τα μαύρα πέπλα της, αναβιωτές, πεζοί και έφιπποι, μαζί με μαθητές και

λουν) προς το μνημείο της μάχης, στην τοποθεσία «Αϊ-Γιάννης». Στην επιστροφή, η χορευτική ομάδα του Λυκείου των Ελληνίδων (παράρτημα Πύργου), καθώς και οι μαθητές και οι μαθήτριες του Γυμνασίου Επιταλίου, περίμεναν όλους τους συμμετέχοντες στη λαμπαδηφορία,

Έκθεση και επίδειξη αυθεντικών αρμάτων του 1821, στην πλατεία του Αγ. Χαραλάμπους.

όπως και τους θεατές, στην πλατεία του Επιταλίου, για να παρουσιάσουν παραδοσιακούς χορούς του Μοριά. Στο τέλος, όλοι μαζί, γίναμε ένα σώμα και χορέψαμε τα γνήσια μουσικά αποστάγματα του επαναστατημένου προγόνου μας ραγιά. Ακολούθησε δείπνο στην πλατεία του Αγ. Χαραλάμπους στους συμμετέχοντες στην εκδήλωση, που προσέφερε ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Επί της Αλός».

Την Κυριακή 8 Μαΐου, η καμπάνα του πολιούχου μας Αγίου Χαραλάμπους μας ξύπνησε, για να φορέσουμε τα καλά μας,

Η λαμπαδηφορία Σάββατο βράδυ.

προκειμένου να παραστούμε στο Ιερό Μνημόσυνο, στη μνήμη των ηρωικών αγωνισαμένων και ενδόξως πεσόντων αγωνιστών στη μάχη της Αγουλινίτσας. Για να κινήσει στη συνέχεια η πομπή των πεζοπόρων αναβιωτών καθώς και έφιπ-

Επισκεφθείτε την Ιστοσελίδα του Συλλόγου μας www.epitaliotes.gr

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Επιταλιωτών της Αθήνας «ΑΛΦΕΙΟΣ», σύμφωνα με τις διατάξεις του Καταστατικού καλεί τα μέλη του Συλλόγου σε Τακτική Γενική Συνέλευση το Σάββατο 18 Ιουνίου 2022 και ώρα 10,00π.μ. στα γραφεία του Συλλόγου Φιγαλέων, Σολωμού 10, 1ος όροφος, πλ. Εξαρχείων, με θέματα:

1. Διοικητικός απολογισμός και Οικονομικός απολογισμός (τελευταίας τριετίας).
2. Έγκριση ισολογισμού
3. Αρχαιρεσίες.

Οι ενδιαφερόμενοι να θέσουν υποψηφιότητα για το Δ.Συμβούλιο και την Ελεγκτική Επιτροπή, παρακαλούνται να το δηλώσουν στο email: sfoto1@gmail.com ή τηλεφωνικά στο τηλ. 6977 457 181 (κ. Σταύρο Φωτόπουλο) μέχρι 15-6-2022.

Θα τηρηθούν όλα τα προβλεπόμενα από την Πολιτεία μέτρα για κλειστούς χώρους.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος:
ΣΤΑΥΡΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Η Γεν. Γραμματέας
ΣΟΦΙΑ ΣΥΝΝΕΦΟΠΟΥΛΟΥ

Η κα Ανέτα Γεωργουλοπούλου ερμηνεύει με την ιδιαίτερη φωνή της δημοτικά τραγούδια.

1821- (από τον Πρόεδρο κ. Φώτιο Βερβίτα), τον Σύλλογο Νεολαίας & Άθλησης Νέας Φιγαλείας «ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΒΟΓΑΛΗ» (από τον Αντιπρόεδρο κ. Θάνο Χουλιάρα), τον Σύλλογο των εν Αθήναις Επιταλιωτών «Ο ΑΛΦΕΙΟΣ» (από τον Πρόεδρο κ. Σταύρο Φωτόπουλο), τον Πολιτιστικό Σύλλογο Επιταλίου «Επί της αλός» (από τον Αντιπρόεδρο κ. Αντώνιο Χαραλαμπόπουλο) και τον Αθλητικό Όμιλο «ΑΛΦΕΙΟΣ» Επιταλίου (από τη Γραμματέα κα. Ελένη Μπίστολα).

Ακολούθως, ο δάσκαλος και Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Λάλα «ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΠΛΑΠΟΥΤΑΣ» κ. Χρυσοβα-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

– Ο Κων/νος Ραπακούλιας και η Μαρία Δ. Χίλιου απέκτησαν αγοράκι.

– Ο Δημήτριος Δ. Κουνέλης και η Νίκη Δ. Κλεφτονικολού απέκτησαν αγοράκι.

Ευχόμαστε να τους ζήσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

• Ξενοφώντας Αριστ. Γουβαλάρης, πέθανε και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Σοφία Αν. Τσουραμάνη συζ. Διον., πέθανε και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Ιωάννης Νικ. Κόλβερης, πέθανε και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Γεωργία Ανδρ. Κόλβερη Χα Νικ., πέθανε και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Παναγιώτης Γεωρ. Καλαθάς, πέθανε και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Καλλιόπη Αν. Νικολοπούλου συζ. Παν. Λυμπερόπουλου, πέθανε και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Αθανάσιος Βασ. Κόπτας, πέθανε και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Καλλιρρόη Γιάνναρη χα Δημητρίου, πέθανε και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Κατίνα Στ. Ρασιώτη συζ. Σπυρ., πέθανε και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Γεώργιος Κων. Χίλιος, πέθανε στην Αθήνα και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Κωνσταντίνα Αρ. Μπεκρή συζ. Παναγιώτη, πέθανε στην Αθήνα και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Κωνσταντίνος Φωτ. Αδαμάκος, πέθανε στην Θεσσαλονίκη και ετάφη στο Επιτάλιο.

• Μιχάλης Καρτάλος, πέθανε και ετάφη στην Αθήνα.

• Χαλάλαμπος Τζέμος, πέθανε και ετάφη στο Αγρίδι.

• Σεβαστή συζ. Βασ. Χρονοπούλου, πέθανε και ετάφη στην Αυστραλία.

• Σωτήρης Παν. Αβράμης, πέθανε και ετάφη στο Τορόντο Καναδά.

Στους οικείους θερμά συλλυπητήρια.

Επιμέλεια: Σάκης Παναζόπουλος

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΑΔΑΜΑΚΟΣ

Στο τέλος του Μαρτίου έφυγε απρόσμενα από την ζωή ο Κωνσταντίνος Αδαμάκος. Ο αγαπητός και γνωστός σε όλους μας Κώστας. Από την νεαρή του ηλικία ο Κώστας ανέπτυξε τα θετικά στοιχεία της προσωπικότητάς του. Εισήχθη στην Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων και απεφοίτησε με τον βαθμό του ανθυπολοχαγού. Στη συνέχεια εκπαιδεύτηκε σε τρεις Σχολές Τεχνικού με ειδικευση και σε άρματα μάχης. Υπηρέτησε την Πατρίδα μας με επαγγελματική ευσυνειδησία και σπάνιο ήθος σε διάφορες στρατιωτικές μονάδες, στην Αλεξανδρούπολη, στη Χίο, την Κόρινθο, το Βελεστίνο, τον Πύργο, την Λάρισα, την Θεσσαλονίκη κλπ. καθώς και στην Κύπρο (για δύο χρόνια). Με ακέραιο χαρακτήρα και αφοσίωση στο καθήκον, έχαιρε ιδιαίτερης εκτίμησης μεταξύ των

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

• Παρακαλούνται οι συμπατριώτες, να ενημερώσουν το Σύλλογο, για κάθε κοινωνικό γεγονός (γέννηση, βάπτιση, γάμος, θάνατος κ.λπ.) που τους αφορά, προκειμένου, εφ' όσον το επιθυμούν, να δημοσιευθεί.

συναδέλφων του. Αποστρατεύτηκε με τον βαθμό του Αντιστρατήγου μετά από μία απόλυτα επιτυχημένη στρατιωτική σταδιοδρομία. Μαζί με την αγαπημένη του σύζυγο Βασιλική, απέκτησαν δύο παιδιά και τέσσερα εγγόνια που λάτρευε κι αυτά τον υπεραγαπούσαν. Εργατικός και νοικοκύρης, αγαπούσε τη γη, φροντίζοντας προσωπικά τα κτήματά του στην γενέτειρά του, το Επιτάλιο, που ήταν πάντα στην καρδιά του. Ο Κώστας υπήρξε άνθρωπος της προσφοράς, δοτικός, πρόθυμος να προσφέρει την βοήθειά του σε όλους.

Στη Βασιλική, τον Άρη, την Ειρήνη, τις αδελφές του και τους υπόλοιπους συγγενείς, θερμότατα συλλυπητήρια.

Καλό σου ταξίδι εξάδελφε.

Σταύρος Φωτόπουλος

ΔΗΜΟΣ Γ. ΚΑΡΔΑΡΑΣ

Από το Χρυσοβίτσι Γορτυνίας ορφανεμένος, με ενδιάμεσο σταθμό στην Κρέστενα, ο Δήμος έφτασε με το φορτηγό του ένα μεσημέρι στην Αγουλινίτσα και άραξε μπροστά στο μαγέρικο του Βαγγέλη. Όταν δοκίμασε το φαί, ζήτησε και το χέρι της Αλεξάντρας. Το χέρι δόθηκε αυτοπροαιρέτως. Και έτσι μεταξύ τους αναπτύχθηκε ένας δεσμός οργανικής χημείας. Το χωριό τότε ήταν γεμάτο Μοματζήδες στα δημόσια έργα, τρώγοντας τα μεσημέρια στου Βαγγέλη. Ο Δήμος ήταν φιλικός και άνετος, παρά το βαρύ παρουσιαστικό του. Έτοιμος να καλωσορίσει και να γελάσει μ' ένα καλαμπούρι, δεν έμπλεκε σε μεγάλες κουβέντες. Ένας ορεσείβιος στον κάμπο. Έβγαλε δικό του τριαξονικό, δε σταμάτησε ποτέ να δουλεύει και να αράζει στο μαγέρικο, λιγόλογος και παρατηρητικός πίσω από τα μαύρα και μεγάλα στρογγυλά γυαλιά του που δεν τα έβγαζε ούτε μέσα στο μαγαζί. Με το θορυβώδες ρυθμικό ροχαλητό του ξεσηκωνε κάθε βράδυ τη γειτονιά δίνοντας τόνο σε κλίμακα ματζόρε, εγγύηση να μην ανησυχούμε οι υποθέσεις του κράτους βαινουν καλώς. Μετά το ατύχημα το πάλεψε γενναία, με καλή υποστήριξη από την οικογένεια. Η θειά-Ελένη, ο Μουτσουνάς, ο Λάμης ο τομαράς, ο Ψηλός, ο Κώστας ο Τσατσάρας, ο Βούζας, ο Μητσάκος, ο Κίκης, ο Ζούνας, ο Γιατράκος, ο Μιχαλάκης, ο Παστελάς, ο Χάτζος, αυτός ήταν ο κύκλος του Δήμου. Όταν ο Κρανίτης γύρισε από το Τέξας χειρουργημένος, στάθηκε στον παραστάτη της πόρτας και ανοίγοντας διάπλατα τα χέρια φώναξε στην ομήγυρη με όση φωνή του απόμεινε: Γειά σας ρε ναυνάγια! Η Αγουλινίτσα για την οποία μιλάω δεν υπάρχει πλέον. Αλεξάνδρα, Γιώργο, Βαγγέλη θερμά συλλυπητήρια.

Βάσος Πουλόπουλος

Ευχαριστήριο

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους συμπαραστάθηκαν στο πένθος μας, όλους όσους για περισσότερο από δύο χρόνια μας στήριξαν στον αγώνα εναντίον της νόσου. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον επιστήθιο φίλο μας, καθηγητή Πνευμονολογίας κο Κουλούρη, Διευθυντή Πανεπιστημιακής Κλινικής Νοσοκομείου «Σωτηρία», τον αναπληρωτή καθηγητή κ. Τζιουβελέκη Αργύριο, Διευθυντή Πνευμονολογικού Τμήματος Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Πατρών και τον Ιατρό Πνευμονολόγο κο Αγγελόπουλο Αθανάσιο, οι οποίοι με την άριστη επιστημονική τους κατάρτιση, προσέφεραν κάθε τι δυνατό.

Οικ. Παπαντωνοπούλου Κων/νου

ΕΠΕΤΕΙΑΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΓΟΥΛΙΝΙΤΣΑΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1) λα, κα Αικατερίνη Παναγιωτακοπούλου (το γένος Μοσχούλα), στο σεβάσμιο πρόσωπο της οποίας συμπυκνώνεται ένα λαμπρό κομμάτι της ιστορίας του τόπου μας. Επίσης, τιμητικές πλακέτες επιδόθηκαν στον Σκοπευτικό Όμιλο Παραδοσιακών Όπλων Πατρών (από τη Γραμματέα του Πολιτιστικού Συλλόγου Επιταλίου «Επί της αλός» κα Ευαγγελία Τζάνε), στον Σύλλογο Φίλων Ιστορίας «ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΒΙΛΑΕΤΗΣ» (από τον Αντιδήμαρχο Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Πύργου κ. Ιωάννη Αργυρόπουλο), στην Τοπική Κοινότητα Νέας Φιγαλείας (από τον Τοπικό Σύμβουλο Επιταλίου κ. Κων/νο Σεμπέκο) και στον Σύλλογο Νεολαίας & Άθλησης Νέας Φιγαλείας «ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΒΟΓΑΛΗ» (από την Πρόεδρο του Συλλόγου Γυναικών Βώλακος κα Έφη Φιλίππου-Κουτσανδρέα). Με την τήρηση ενός λεπτού (1') σιγής στη μνήμη των ηρωικών αγωνισαμένων και ενδόξως πεσόντων αγωνιστών της μάχης και τον ψαλμό από το σύνολο των παρευρισκόμενων στο μνημείο της μάχης του Εθνικού μας Ύμνου, οι φετινές επετειακές εκδηλώσεις, αισίως, έλαβαν τέλος. Το μεσημέρι, σε όλους τους συμμετέχοντες στις εκδηλώσεις και προσκεκλημένους, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, παρέθεσε γεύμα στον ωραιότατο χώρο του Τουριστικού περιπτέρου «Εν Λευκώ», στην Επιταλιώτικη παραλία.

Από την τελετή στο μνημείο της μάχης.

Κυριευμένοι από κούραση, την οποία όμως εξαφανίζει η χαρά και η ικανοποίηση των συγχωριανών μας για ό,τι πρωτόγνωρο έγινε το διήμερο της 7ης & 8ης Μαΐου, μια χαρά και ικανοποίηση που έγινε παράκληση, για να μετατραπεί ακαριαία σε αιχμαίτηση, να επαναληφθούν οι επετειακές αυτές εκδηλώ-

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΤΑΜΙΑ

Ευρώ
Αθανασίου Θεανώ.....20
Ζούπης Ηλίας.....20
Χρονοπούλος Νίκος.....20
Καραμπίνης Κωνσταντίνος.....20
Καραμπίνης Θεόδωρος.....20
Καραμπίνης Έφη.....20
Αγωγιάτη Ζωή.....20
Παναγιωτακοπούλου Μαγδαληνή.....20
Μπεκνυρά Ιωάννα.....30
Φωτόπουλος Σταύρος στην μνήμη του εξάδελφου του Κώστα Αδαμάκου...50
Άγνωστος (παρακαλούμε να μας γνωστοποιηθεί το ονοματεπώνυμο).....50
• Ευχαριστούμε όλους τους απανταχού συμπατριώτες για την οικονομική ενίσχυσή τους.
• Για τις συνδρομές σας στο χωριό μπορείτε να απευθύνεστε στον κ. Σάκη Ανδρ. Χίλιο.
• Αριθμός τραπεζικού λογαριασμού του Συλλόγου:

EUROBANK

Αριθμός Λογαριασμού:
0026.0281.76.0102098756

Αριθμός Λογαριασμού IBAN:
GR0202602810000760102098756

σεις του χρόνου (και κάθε χρόνο), ακόμα πιο λαμπρές, ακόμα πιο συμμετοχικές και οργανωμένες, δεσμευόμαστε ότι, αυτό, ήταν μόνο η αρχή των ετήσιων εκδηλώσεων μνήμης και τιμής των ένδοξων προγόνων μας, οι οποίοι άναψαν τη σπιθαμή της Επανάστασης στην Ηλεία και πολέμησαν και θυσίαστηκαν, για να είμαστε εμείς και τα παιδιά μας σήμερα ελεύθεροι. Κάθε Κυριακή των Μυροφόρων, το Επιτάλιο θα γιορτάζει τη λαμπρή ιστορία του!!!

Χρυσοβαλάντης Δημητρόπουλος

Καλό Καλοκαίρι,
ραντεβού και πάλι
τον Σεπτέμβριο!

ΛΕΞΕΙΣ ΠΟΥ ΧΑΝΟΝΤΑΙ

Στράτσα: Πατσαβούρα, Μαρινάρισα: Τρόμαξα, Σγρουμπούλια: Εξογκώματα, Ταπίστομα: Μπρούμυτα, Ταχιά: Αύριο, Αγγιάζω: Ακουμπάω την πληγή, Στρεμπεκλάω: Παραπατάω, Χαϊτός: Σε παιχνίδι, παίζεις διπλή φορά όταν είναι μονή ομάδα. Κάτι σαν την σημερινή ασυλία, Τσιγκλάω: Σκουντάω, Ξεπουντούλωμα: Ξεπουντουλώθηκα, δεν μου έμεινε τίποτα, Στανιό: Ζόρι, Παραμάσκαλα: Κάτω απ' την μασχάλη, Τεμπεσίρι: Κιμαλία, Ρετζελάει: Τρέχει υγρό, Ευτούνος: Αυτός, Μπαντανία: Στενή κουρελού για τον τοίχο, Ρουσουμπελη: Πάθηση στο στόμα, Μουτσουτσούνια: Καμώματα, Ρουμπελιά: Ρυάκι με νερό της βροχής, Σεργούνι: Διαλαλώ κάτι.

Σ.Χ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΙΤΑΛΙΟ

1. Δύο οικοπέδα 550 τ.μ. και 350 τ.μ. σε προνομιούχο θέση.

2. Κτήμα 3 στρεμμάτων κοντά στην θάλασσα.
Τηλ. 26210-304280

«ΕΠΙΤΑΛΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ»

ΚΩΔ.: 3999

Ιδιοκτήτης: Σύλλογος «ΑΛΦΕΙΟΣ»
Γραφεία: Πατησίων 4,
3ος όροφος - Αθήνα

Εκδότης: Σταύρος Φωτόπουλος
Γραφεία: Πατησίων 4, 3ος όρ. -
Αθήνα
Τηλ.: 210 65 29 984

Ταμίας: Βάσω Παυλοπούλου: ♦

Υπεύθυνος κατά νόμον:
Το Διοικ. Συμβούλιο

Τυπογραφείο: Μιχ. Ανδρικόυ
Τηλ.: 210 52 20 987
E-mail: mataf@otenet.gr

♦ Ετήσιες συνδρομές:

Ιδιώτες Ευρώ 5,
Δήμοι-Κοινότητες-Εταιρείες Ευρώ 5

Οι συνδρομές να κατατίθενται στον τραπεζικό λογαριασμό του Συλλόγου. (Όχι με ταχυδρομική επιταγή)

ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΩΝΕΙΟ ΤΟΥ ΑΛΦΕΙΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Το 1834 ο Όθωνας με Β.Δ. απονέμει αριστεία σε αγωνιστές του 1821. Την ίδια χρονιά με το Διάταγμα «Περί σχηματισμού και διαίρεσεως των τελωνείων του Κράτους», τα τελωνεία του Κράτους, μαζί με τα υπαγόμενα σε αυτά υποτελωνεία, τελωνιακούς σταθμούς και φυλάκεια διαιρούνται σε 6 τμήματα. Τα λιμάνια της Ηλείας υπάγονται στο τελωνείο 1ης τάξης της Πάτρας. Το λιμάνι της Κυλλήνης (το σημαντικότερο εκείνη την εποχή) έχει τελωνείο 3ης τάξης, το Κατάκολο έχει υποτελωνείο 1ης τάξης, το Πυργί έχει τελωνιακό σταθμό. Ο Αλφειός (που αναφέρεται και σαν Ροφιάς), το Κουνουπέλι και ο Άγιος Ισίδωρος είναι απλά φυλάκεια με Υποεπιστάτη. Τον Ιούνιο του 1834 τοποθετείται Υποεπιστάτης του τελωνοφυλάκειου Αλφειού ο Ευ. Ευθυμίου. Με το Β.Δ. 9-4-1835 ιδρύεται ο Δήμος Βόλακος (1835 κατ.) Γ' τάξης που έχει έδρα την Αγουλινίτσα και περιλαμβάνει τα χωριά Βολάντζα, Ανεμοχώρι και Λαδικού.

Στο φύλλο 267 των ΕΠΙΤΑΛΙΩΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ δημοσιεύτηκε άρθρο του Σάκη Παναζόπουλου με τίτλο «Το Ναυλοσύμφωνο». Το ναυλοσύμφωνο υπογράφηκε στις 23/12/1829 και αφορούσε την μεταφορά φορτίου από το λιμάνι του Αλφειού (Ροφιά). Το ναυλοσύμφωνο συντάξε ο Δημόσιος Μνημων, με έδρα τον Πύργο. Το φορτίο ήταν 21 τόνοι καλαμπόκι με προορισμό την Ναύπακτο, με το πλοίο "Άγιος Διονύσιος" Ιωνικής σημαίας.

Το 1836 το τελωνοφυλάκειο του Αλφειού αναβαθμίζεται σε τελωνιακό σταθμό με προσωπικό έναν Αρχιφυλάκα, με μηνιαίο μισθό 40 δρχ. και επιπλέον αποζημίωση 3 δρχ. μηνιαίως για γραφική ύλη, θέρμανση, φωτισμό, καθαριότητα κλπ. Τον Ιούνιο του 1842 ο Αρχιφυλάκας του τελωνιακού σταθμού Αλφειού μετονο-

Εκβολές Αλφειού 2012. Επιταλιώτικες δάρες έχουν "δέσει" στην αριστερή όχθη (Φωτό Σ.Φ.)

μάζεται σε Σταθμάροχ, με τον μηνιαίο μισθό του να αυξάνεται σε 70 δρχ.

Στις 24 Φεβρουαρίου (8 Μαρτίου) 1843, με Β.Δ. του Όθωνα, διορίζεται σταθμάροχος Αλφειού ο πρώην αρχιφυλάκας Κορώνης Πανάγος Παυλόπουλος, στην θέση του Ζάχου Παναγιώτου που πήρε μετάθεση.

Στα Πρακτικά της Βουλής της 29ης Αυγούστου 1846 ο υπουργός οικονομικών, ανέφερε ότι επειδή η προσόμοση πλοίου στο λιμάνι του Αλφειού απαγορεύεται, δεν υπάρχει ανάγκη βάσει του νόμου υποχρέωση θέσης υγειονόμου. Υπερασπίστηκε την ύπαρξη τελωνιακού υπαλλήλου, διότι μέσω του Αλφειού εξάγεται η ναυπηγήσιμη ξυλεία. Πρότεινε να μη συγχωνευτεί (όπως υπήρχε πρόταση) η τελωνιακή θέση του Αλφειού, προκειμένου να διευκολυνθεί η μετακομιδή της ξυλείας και να ανατεθούν στον τελωνιακό υπάλληλο και τα υγειονομικά καθήκοντα.

Το 1853 ο Ιάκωβος Ρ. Ραγκαβής στο έργο του «Τα Ελληνικά» αναφερόμενος στον Δήμο Βόλακος, χαρακτηρίζει το λιμάνι του Αλφειού «...μικρός όρμος κατά τις εκβολές του Αλφειού».

Τα πρώτα λιμενικά έργα στο Κατάκολο ξεκινούν το 1857 (προβλήτα, προκυμαία, φάρος κλπ.) και ολοκληρώνονται 10 χρόνια μετά και με συνολική δαπάνη 1.100.000δρχ.

Στις 20 Νοεμβρίου του 1877 ο πρόεδρος της κοινότητας Αγουλινίτσας Ν. Λαμπρούλιας, σε επιστολή του προς τις Αρχές με θέμα την αποξήρανση των λιμνών Αγουλινίτσας και Καϊάφα αναφέρεται σε κατασκευή λιμανιού. Αρχικά προτείνει την κατασκευή λιμανιού στο εσωτερικό των λιμνών Καϊάφα και Αγουλινίτσας με τις απαραίτητες επεμβάσεις για την εκβάθυνση και την επικοινωνία με

την θάλασσα. Τελικά καταλήγει να προτείνει τον Αλφειό αναφέροντας: «... Σπουδαιότερος όμως λιμνών προς πάντας τους συνδυασμούς δύναται να κατασκευασθή επί των εκβολών του Αλφειού ποταμού... Το ήμισυ των κεφαλαίων όσα μέχρι τούδε κατεβλήθησαν δια τον λιμένα του Κατακόλου εάν καταβάλλοντο δια τας εκβολάς του Αλφειού, ήθελεν είσθαι ήδη λιμνών κατηρητισμένος, σημαντικώτατος και εις πολύ καταλληλοτέρων θέσιν. Αρκεί να λάβει τις υπ' όψιν και απώτερόν τι μέλλον τακτοποιήσεως του ποταμού προς εισαγωγήν της θαλασσίας συγκοινωνίας εις τα μεσόγεια, ίνα επισκοπήση την γενικήν διεύθυνσιν της ιδέας ταύτης...». [ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ, 1878]. Από την επιστολή του Ν. Λαμπρούλια συνάγεται ότι δεν υπήρχε οργανωμένο λιμάνι στον Αλφειό λόγω ανυπαρξίας λιμενικών έργων. Η σημαντική πρόταση του προέδρου για λιμάνι στον Αλφειό, ήταν ιδιαίτερα προωθημένη για την εποχή του και εάν είχε εφαρμοστεί θα βελτιώνε σημαντικά την οικονομία και όχι μόνο της ευρύτερης περιοχής.

Τον Απρίλιο του 1889 επί Γεωργίου Α', ο Αλφειός υποβαθμίζεται σε τελωνιακό φυλάκειο μαζί με τον Άγιο Ισίδωρο και το Κουνουπέλι και θα διευθύνονται πλέον από τους άνδρες της τελωνοφυλάκας. Ήδη από την δεκαετία του 1870 το λιμάνι του Κατακόλου είναι το σημαντικότερο της Ηλείας και σε τελωνιακές εισπράξεις. Το 1878 από το Κατάκολο εξάγεται το 17% των συνολικών εξαγωγών της σταφίδας.

Το 1901 ο Σπ. Νουχάκης στην «Ελληνική Χωρογραφία» αναφέρει ότι η Αγουλινίτσα διαθέτει και τελωνιακό φυλάκειο. Την ίδια χρονιά κατασκευάστηκε και η σιδηροδρομική γέφυρα του Αλφειού, που με τα πέντε μεσόβαθρά της απετέλεσε νέο εμπόδιο στην πλωτότητα του ποταμού.

Τον Αύγουστο του 1918, με Β.Δ. που υπογράφεται από τον Αλέξανδρο και τον υπουργό οικονομικών Μ. Νεγρεπόντη, καταργείται οριστικά το τελωνοφυλάκειο του Αλφειού όπως και εκείνο του Αγίου Ισίδωρου.

Λογικά από το 1920 το τελωνείο του Αλφειού εγκαταλείπεται και το κτίριό του αφήνεται να ερειπωθεί. Την εξαφάνιση των ερειπίων ανέλαβαν τα ισχυρά ρεύματα του Αλφειού που διάβρωναν συνεχώς τις προσχωσινγενείς όχθες του. Το φαινόμενο της διάβρωσης σταμάτησε με την κατασκευή αναχωμάτων μετά το 1965, που διευθέτησαν οριστικά την κοίτη.

Μία από τις τελευταίες αναφορές στο τελωνείο γίνεται στο «Τοπογραφικό της περιοχής Αγουλινίτσας», του αρχαιολόγου Πέτρου Θέμελη που υλοποίησε τις ανασκαφές του αρχαίου Επιταλίου. Το τελωνείο σημειώνεται κοντά στις εκβολές, στην αριστερή όχθη και μέσα στην διευθετημένη κοίτη του Αλφειού. Ίσως είναι και η μοναδική εμφάνιση του τελωνείου σε χάρτη.

Στον πλοηγό της Υδρογραφικής Υπηρεσίας έκδοσης 1996, αναφέρονται «...ο ποταμός Αλφειός (Ροφιάς)... ο μεγαλύτερος της Πελοποννήσου, ο οποίος είναι πλωτός επί 3 έως 4 μίλια από τις εκβολές του για πλοία και βάρκες με βύθισμα μέχρι ένα περίπου μέτρο». Ο πλοηγός δεν έλαβε υπόψη του τον αναβαθμό στην οδική γέφυρα της Ε.Ο. που είναι απαγορευτικός για την περσιότερη κίνηση πλοίων. Το μήκος του ποταμού από τις εκβολές του μέχρι την οδική γέφυρα είναι 4.600m περίπου, ενώ τα 3 ν.μ. είναι 5.550 m.

Με την κατασκευή του φράγματος Λάδωνα που ολοκληρώθηκε το 1955 και την κατασκευή του φράγματος Φλόκα του 1965, τόσο ο όγκος των νερών, όσο και οι φερτές ύλες του ποταμού μειώθηκαν δραματικά. Το δέλτα του ποταμού ορατό μέχρι το 1955 έπαψε να υπάρχει, οι εκβολές πλέον αλλάζουν σχήμα συνεχώς λόγω των κυματισμών του Ιονίου και ο πλωτός Αλφειός αποτελεί μακρινό όνειρο. Η συνέχεια του ποταμού διακόπηκε από τον αναβαθμό της οδικής γέφυρας της Ε.Ο. και του φράγματος Φλόκα. Στην σημερινή μειωμένη παροχή του ποταμού, μόνο βάρκες μπορούν να πλεύσουν και να προσορμιστούν σε μικρή σχετικά απόσταση από τις εκβολές.

Σταύρος Φωτόπουλος

Της ...Κορέας

Στο χωριό μας, κατά την ώρα του εσπερινού, οι καμπάνες των εκκλησιών και των δύο ενοριών μας, χτύπησαν χαρμόσινα. Ανακοινώνονταν πως «αύριο το πρωί στις 10, επιστρέφει από την Κορέα ο συμπατριώτης μας, στρατιώτης ΓΚΟΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ο γιός του Παναγιώτη». Έγινε προσκλητήριο για να παραβρεθούμε όλοι στο σταθμό του τρένου ώστε να υποδεχτούμε με τιμές που αρμόζουν τον ήρωα της ΚΟΡΕΑΣ...

Πράγματι, την επόμενη ημέρα, μια ώρα πιο νωρίς, ολόκληρο το χωριό συγκεντρώθηκε στο σταθμό και περίμενε το διερχόμενο τρένο. Σχεδόν επάνω στις γραμμές στέκονταν οι μανάδες με τα μαντήλια τους στο κεφάλι. Όλες περιμένουν ένα μήνυμα για το δικό τους παιδί ή καθεμία, από την Κορέα. Πιο πίσω, ολόκληρο το συγγενολόι. Από κοντά, όλοι εμείς οι άλλοι χωριανοί, τα μικρά παιδιά σκαρφάδωναν επάνω στα δέντρα του σταθμού. Δεν υπήρχε τόπος για αυτά. Εγώ, ξυπόλητος, λιανοπαίδι τότε, σκαρφάδωσα πιο ψηλά στη ρεύκα, και τα είδα και τα άκουσα όλα.

Το τρένο ήρθε στην ώρα του, και η ατμομηχανή του έβγαλε μια στριγγιλιά - κραυγή και σταμάτησε, γεμίζοντάς μας όλους με μαύρη καρβούνα, μέσα στον λευκό ατμό της.

Οι σιδηροδρομικοί της κίνησης πρέπει να κατάλαβαν, και να έζησαν τα ίδια και στους προηγούμενους σταθμούς. Είχαν ξεκινήσει από τον Πειραιά, μέσω Πατρών και Πύργου, θα έφταναν ως την Κυπαρισσία, αποβιβάζοντας μόνο τους στρατιώτες που επέστρεφαν από την Κορέα.

Όταν κατέβηκε τη σκάλα από το ξύλινο

Ο Αθανάσιος Γκοτσόπουλος.

βαγόνι ο στρατιώτης μας -ένας μόνο-, τον σήκωσαν ψηλά με τα χέρια τους στον αέρα, μέσα σε ζητωκραυγές - ξεφωνητά και αθλασμούς. Σε λίγο όλα σταμάτησαν, τώρα ρωτούσαν οι ΜΑΝΑΔΕΣ!!!

- Πες μου για τον ΑΝΔΡΕΑ...
- Είδες τον ΦΩΝΤΑ;
- Με τον δικό μου, μαζί φύγατε, γιατί δε γύρισε? Απάντησε μου!

Μα ο στρατιώτης μας δεν μίλησε!! Καμία απάντηση σε καμία μάνα.

- Δεν είδα - Δεν ξέρω - Δεν άκουσα.
Κανένας δε τον πίστεψε. Είπαν μόνο πως ίσως είναι κουρασμένος - ταλαιπωρημένος. Αύριο θα μας απαντήσει - Ίσως...

Πέρασαν από το μυαλό μας και άλλες σκέψεις. Μπορεί να πήραν οδηγίες όπως «ΜΗ ΜΙΛΑΤΕ -ΜΗΝ ΑΠΑΝΤΑΤΕ». Μπορεί να τους πήραν τα μυαλά, με άλλους τρόπους, φάρμακα-ποτά. Θα δούμε...

Δεν μπορώ να περιγράψω τη σκηνή επιστροφής στα σπίτια μας. Δεν θυμάμαι καν - αν το τρένο έφυγε για τον επόμενο σταθμό και χωριό για να επαναληφθούν τα ίδια. Μάλλον έτσι θα έγινε.

Ένα θυμάμαι: Την επαύριον εψάλη μνημόσυνο στον Άγιο Χαράλαμπο χωρίς σκηνώματα. Το πένθος ήταν διάχυτο σε όλους.

Σκληρή ζωή!! Χάθηκαν παλικάρια!! Είχαν μεγαλώσει μέσα στο Β' Παγκόσμιο πόλεμο, στο Αθβανικό έπος, στη γερμανική και στην ιταλική κατοχή, και τέλος στον ατελείωτο εμφύλιο, όταν κλήθηκαν για τη Κορέα.

Τα ονόματά τους:
ΜΑΣΤΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ του Δημ.

Νεκρός
ΓΚΟΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του Κων/νου
Επέστρεψε
ΓΟΥΒΑΛΑΡΗΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ του Αριστ.

Επέστρεψε τραυματίας
ΚΟΥΤΣΟΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Επέστρεψε
ΛΑΜΠΡΟΥΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του Νικ.

Επέστρεψε
ΜΑΚΡΥΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ του Ιωαν.

Επέστρεψε τραυματίας

Πρέπει να ελαφρύνω λίγο το κείμενο, γι' αυτό καταχωρώ ένα διάλογο Κρητικών στρατιωτών στην Κορέα :

- Τς εντσαν σεν - σ'εντσαν;
- Τς
- Τσάηλιος τσέντσαν;
- Τσέντσαν!!

Οι Πελοποννήσιοι στρατιώτες που τους παρακοιθούσαν απορημένοι ρωτούσαν:
- Ρε αυτοί τες ήρθαν από την Ελλάδα, πότε πρόκαναν και έμαθαν τα Κορεάτικα;

Βέβαια ο διάλογος δηλώνει ότι οι στρατιώτες μας άβηζαν τη στρατιωτική τους στολή και ντύνονταν ή Αμερικανικά ή Νότιο Κορεάτικα. Κρατούσαν ασφαλώς, κρεμασμένη στο λαιμό τους τη λαμαρινένια ταμπελίτσα με το όνομά τους και το ΑΣΜ τους.

Με αυτές τις εικόνες έφυγα από το χωριό μας, χωρίς να τα καταφέρω, αφού δεν ήθελα να τις ξεχάσω. Πάντα ζητούσα να μάθω κάτι παραπάνω. Πέρασαν σχεδόν 60 χρόνια, όταν κατά τύχη έπεσα σε παλαιές εφημερίδες των ετών 1950-52.

Ήταν τα δύσκολα χρόνια, η φτώχεια, η ανένεχια, ο δικασμός, είχαν διαψύσει τη χώρα μας. Όλα αυτά τα εκμεταλλευτήκαν κάποιοι άλλοι.

Μια αρμάδα φορτηγών πλοίων είχε ρίξει άγκυρες στα ανοικτά των Βορείων Σποράδων. Μετέφερε φορτία με δημητριακά, τυριά, γάλατα σε σκόνη, ζωοτροφές, μέχρι και ΚΟΡΝ-ΜΠΙΦ. Δεν το γνωρίζαμε τότε. Προερχόταν από τον Καναδά. Είχε φθάσει η αμερικανική βοήθεια, αλλά περίμεναν εντολές. Πού θα ξεφορτώσουν, στο Βόλο ή στη Σμύρνη;

Αυτό θα εξαρτιόταν από το πλήθος των στρατιωτών που θα έστελναν στην Κορέα και από ποια χώρα θα έφευγαν. Ο Στρατηγός Παπάγος ήταν διστακτικός επειδή γνώριζε το αποτέλεσμά!!! Φοβόταν και τις ηαϊκές αντιδράσεις. Από ποιο λιμάνι θα έφευγαν οι φαντάροι μας για την Κορέα; Η σκέψη του ήταν μεταξύ του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης και του Βόλου. Σίγουρα θα γινόταν χαμός! Τελικά επιβίχτηκε το ανύπαρκτο λιμάνι στο Λιτόχωρο και νύχτα!

Την επόμενη μέρα, τα πλοία από τον Καναδά εισήλθαν στο λιμάνι του Βόλου, και μεταφόρτωσαν στα βαγόνια του Θεσσαλικού Σιδηροδρόμου (αντίστοιχου των ΣΠΑΠ) τρόφιμα για ανθρώπους και ζώα.

Το πρωτοσέλιδο της τοπικής εφημερίδας «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» της 1-10-1952 είχε τη θλιβερή είδηση. Έφθασαν στον Πειραιά τα πρώτα φέρετρα των στρατιωτών μας από τη μακρινή Κορέα.

Όταν ακόμη μέσα στο μυαλό μου, όλα αυτά ήταν αδιαμόρφωτα, ένας αχταρμάς, τα κουβέντιασα με την αδερφή του Θανάση, την Θεώνη, -ΝΟΝΟ- τη φωνάζαμε και μου διηγήθηκε το σύνδρομο του φόβου που είχε ο αδελφός της όταν επέστρεψε από την Κορέα, και σε κάθε θόρυβο -τρένου κλπ.- προσπαθούσε να κρυφτεί, όπου μπορούσε. Αυτό κράτησε περίπου τρία χρόνια.

Τα χρόνια πέρασαν και εμείς διαφύγαμε α-

Μνημείο Ελληνικού Εκστρατευτικού Σώματος στην Κορέα

πό τις τραγικές αυτές σκέψεις. Θα αναφέρουμε και τα χαστούκια -σφαλιάρες δηλαδή ξεγυρισμένες- από και σε Έλληνες πρωθυπουργούς στα ανάκτορα, στο Παρίσι, στη Γερμανία. Αυτές που μας επέβαλλαν 10ετή μνημόνια, -για το καλό μας- για να μας κατακλέψουν. Νόμιμα!!!

Αν τα συνδυάσουμε με τα δύο και πλέον συνεχόμενα χρόνια του κορονοϊού, θα μας προκύψει «ΜΙΣΗ ΖΩΗ ΧΑΜΕΝΗ».

Ας ευχηθούμε να χήσουμε την υπόλοιπη μισή ζωή χαριτωμένη.

Κώστας Μαστορόπουλος

• Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις του συντάκτη του κειμένου και όχι υποχρεωτικά του Συλλόγου.

ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ

ΤΟ ΠΑΣΧΑ: Ύστερα από δύο χρόνια, εορτάστηκε και φέτος το Πάσχα στο χωριό όπως ξέραμε από παλιά. Αρκετός ήταν ο κόσμος που ήρθε. Την Μ. Παρασκευή έγινε η περιφορά των Επιταφίων από τις δύο ενορίες με την γνωστή διαδρομή, για να καταλήξουν στην πλατεία. Υπερείχε φέτος ο Επιτάφιος του Αγίου Χαράλαμπους ως προς τον φωτισμό. Οι παλιοί θα θυμούνται τον ανταγωνισμό. Εκεί που υπερέχει ο Άγιος Νικόλαος είναι στο σκαρί του Επιταφίου και στον ήχο της καμπάνας. Ενώ η υπεροχή του Αγ. Χαράλαμπους είναι η θέση που βρίσκεται ο ιερός Ναός και η μεγαλοπρέπεια του μαρμάρου, με την ηχώ να έχει μια πολύ καλή ακουστικότητα που κάνει τις ψαλμωδίες να ακούγονται πολύ ωραία. Ο δε Ι. Ν. Αγίου Νικολάου με την ξυλοκατασκευή του στον εσωτερικό χώρο που συντελεί στο ταπεινό ύψος του Ναού.

ΕΘΙΜΑ: Είναι γνωστό στους Επιταλιώτες το έθιμο με τα βαρελότα. Είναι ένα έθιμο που το κληρονομήσαμε από πολύ παλιά. Βέβαια, έχουμε θύματα με τραυματισμούς σοβαρούς όλα αυτά τα χρόνια, από απροσεξία και επιπολαιότητες. Υπάρχει το έθιμο (άγραφος νόμος) όταν συναντιούνται οι Επιτάφιοι να γίνεται για λίγα λεπτά μάχη και από τις δύο πλευρές. Εκεί θα πρέπει να προσέχουμε. Βέβαια, υπάρχουν οι νεότεροι που δεν τα γνωρίζουν, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται επεισόδια που δεν αρμόζουν στην ταπεινότητα της ημέρας και της στιγμής. Αυτό που γίνεται, εκτονώνεται ύστερα από λίγα λεπτά και όλα καλά στο τέλος. Και του χρόνου... καλλιερώστε!

TEST – PAP: Εκεί, κατά το μήνα Μάρτιο, με πρωτοβουλία του Συλλόγου Γυναίκων, ήρθε κλιμάκιο ιατρών από το Νοσοκομείο Πύργου και έγινε δωρεάν προληπτικός γυναικολογικός έλεγχος (Test - PAP) στο ιατρείο του χωριού. Εξετάστηκαν τριάντα τέσσερες (34) γυναίκες. Συγχαρητήρια για άλλη μια φορά στον Σύλλογο Γυναίκων για αυτή του την πρωτοβουλία.

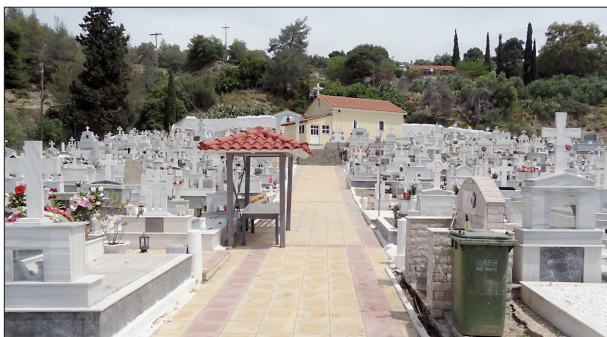
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ: Ύστερα από υπεράνθρωπες προσπάθειες και με παρεμβάσεις πολιτικών, δόθηκε το ο.κ. από την ΔΕΗ για ηλεκτροδότηση των αντλιοστασίων. Ως γνωστόν, τα χρέη του ΤΟΕΒ προς την ΔΕΗ είναι μεγάλα. Έτσι, άρχισε με καθυστέρηση η καλλιεργητική περίοδος, κυρίως στη Λίμνη. Εκεί, οι συμπατριώτες μας καλλιεργούν κυρίως βαμβάκι, καλαμπόκι, φιστίκι, τριφύλλι, ντομάτα βιομηχανική, κ.ά.

ΠΑΡΑΛΙΑ: Ετοιμάζεται πυρετωδώς το Τουριστικό Περίπτερο στην παραλία μας, για τη νέα σεζόν που περιμένουμε. Και έχει πολλή δουλειά φέτος, ύστερα από τις καταστροφές της θάλασσας από τις χειμωνιάτικες κακοκαιρίες στον περιβάλλοντα χώρο του. Να δούμε για πόσα χρόνια θα το έχουμε αυτό το φαινόμενο, γιατί υπάρχει πάντα ο κίνδυνος να παρασυρθεί και το περίπτερο από τις χειμωνιάτικες φουρτούνες της θάλασσας, που τόσα και τόσα σπίτια έχει παρασώσει.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ: Μάθαμε πως η Περιφέρεια σε συνεργασία με την ΕΜΥ θα εγκαταστήσουν και θα λειτουργήσουν πρότυπο ηλεκτρονικό Μετεωρολογικό Σταθμό στο αεροδρόμιο Επιταλίου, με σημαντικά οφέλη και στην τοπική κοινωνία. Μία καλή ενέργεια...

POST, τέλος: Ύστερα από πολλά χρόνια έπαψε να λειτουργεί το υποβαθμισμένο ταχυδρομικό Πρακτορείο στο χωριό. Πριν πέντε περίπου χρόνια είχε κλείσει το μόνιμο ταχυδρομικό Ταμειτήριο και μαζί του μια ιστορία πολλών ετών. Πέρασαν από κει ο γερο-Στασινούλιας και μετά ο Μιχάλης (όλοι θυμόμαστε το γνωστό «Ξέρι ο Ψωμάς»), όταν γράφανε τον παραλήπτη με το παρατσούκλι. Μετέπειτα, ο Βασίλης Βασιλακόπουλος, Κανελλος Δημακόπουλος, και τόσο άλλοι, με τελευταίο τον Σάκη Κουνέλη. Μάθαμε πως το χωριό θα εξυπηρετείται ταχυδρομικά δύο φορές την εβδομάδα (Τρίτη, Πέμπτη) από ταχυδρόμο του Πύργου. Πάει κι αυτό... Δυστυχώς το χάσαμε, όπως τόσα άλλα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ: Έχουμε υποχρέωση να ευχαριστήσουμε τους συμπατριώτες μας που με την οικονομική αλλά και την ατομική τους βοήθεια, ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μας για τον καθαρισμό και

Το αναβαθμισμένο και βελτιωμένο κοιμητήριο.

καλλωπισμό του Νεκροταφείου του χωριού. Ο όλος χώρος καθαρίστηκε επιμελώς από χόρτα και σκουπίδια, κατασκευάστηκε ξύλινο παγκάκι, χρωματίστηκε η μάντρα και έγιναν διάφορες εργασίες αναβάθμισης.

Σ.Χ.

ΑΛΕΞΗΣ ΜΟΣΧΟΥΛΑΣ: «άνηρ φιλόπατρις, άνδρείος και έμπειρος όπλαρχηγός τής έπαρχίας ταύτης¹».

Το μάθατε τι έγινε μες στην Αγουλινίτσα; Χίλιοι Λαλαίοι πλάκωσαν, χίλιοι καβαλαραίοι. Μπροστά παγαίνει ο Μουσταφάς και πίσω ο Σαΐτης και παρά πίσω λεμπεσουριά, χίλιοι Αρβανίτες. Αλέξης σαν το έμαθε, τ' ασκέρι του συνάζει μες το Κλειδί επιάσανε, τους Τούρκους καρτερούνε. Οι Τούρκοι πιωστρίψανε για την Αγουλινίτσα. Βρίσκουν τα σπίτια τους κλειστά, κλειστά, αρματωμένα. Κι ο Μοσχούλας φώναξε, ψηλή φωνή τους βάνει. – Σαΐτη, απάνου κόπιασε, να φάτε και να πιούτε. Μια μπαταριά τους έριξε, και φόνευσε καμπόσους.

Ο τελευταίος στίχος του παραπάνω δημοτικού τραγουδιού, μέσα στην υπερβολή του, περικλείει τη λελογισμένη εκείνη πραγματικότητα της επαναστατικής περιόδου, η οποία συμπυκνώνεται και αποτυπώνεται στο πρόσωπο του Αγουλινιτσαίου οπλαρχηγού, Αλέξη Μοσχούλα.

Γεννημένος το 1790, ήταν μνημένο μέλος της Φιλικής Εταιρείας (από τον Αναγνώσταρά, στην Κωνσταντινούπολη, στις 6 Αυγούστου 1818), οπλαρχηγός και προεστός της Αγουλινίτσας και στενός φίλος του Παπαφλέσσα και του Κολοκοτρώνη.

Σχετικά με την οικογένειά του, σύμφωνα με οικογενειακές παραδόσεις του Επιταλίου, από τους πρώτους οικιστές της Αγουλινίτσας ήταν και κάποιος Μόσχος από τ' Αλγέρι, πολύ πριν από το 1821 (μαζί με κάποιον ονόματι Μπόικο). Σημειώτεον ότι, το όνομα αυτό απαντάται σε διάφορα μέρη της Ελλάδας (Χίο, Μάνη, κλπ). Αργότερα, το όνομα του άλλαξε σε «Μοσχούλας», με το οποίο είναι γνωστό η οικογένεια αυτή. Εάν σκεφθούμε δε ότι η πρώτη επίσημη αναφορά της Αγουλινίτσας γίνεται στην ενετική απογραφή Corner του 1689, στην οποία εμφανίζεται να έχει 177 κατοίκους, μπορούμε να αντιληφθούμε ότι η αδιάλειπτη παρουσία της οικογένειας Μοσχούλα στην Αγουλινίτσα αγγίζει ή και ξεπερνά τα 400 χρόνια.

Ο ήρωας και πατριώτης Αλέξης Μοσχούλας αγαπούσε πολύ την –οκλαβωμένη– πατρίδα του και δραστηριοποιούνταν ανελλιπώς και στα στρατιωτικά και στα πολιτικά πράγματα. Ήταν αρρενωπότερος, ψηλός, με μαύρα μεγάλα μάτια, μαύρα πυκνά μαλλιά και αρειμάνιο μουστάκι και λίαν μελαμψός. Πάντοτε δε φορούσε φουστανέλα.

Ενδεικτικό δε του άρτιου χαρακτήρα του αποτελεί και το περιστατικό που διέσωσε από το οικογενειακό της περιβάλλον η απ' ευθείας απόγονος του Αλέξη Μοσχούλα, αείμνηστη φιλόλογος, Καλλιόπη Μοσχούλα-Μπακάκου: Κατά την προεπαναστατική περίοδο, επισκεφθηκε έναν πασά της περιοχής. Εκείνος, θαμνωμένος από τη λεβεντιά και την ομορφιά του, του πρότεινε να γίνουν φίλοι και να βοηθά ο ένας τον άλλον (κάτι ανάλογο με τη φιλία του Κολοκοτρώνη και του Λαλαίου Τουρκαλβανού Αλή Φαρμάκη). Μάλιστα, ως αντάλλαγμα, ο πασάς εκδήλωσε στον Μοσχούλα την πρόθεσή του να του παραχωρήσει την Αγουλινίτσα, ως τσιφλίκι. Εκείνος αρνήθηκε κατηγορηματικά και ο πασάς επανήλθε, εκφράζοντας αυτήν τη φορά την πρόθεσή του να του παραχωρήσει το ιχθυοτροφείο της Αγουλινίτσας, για να εκφράσει για δεύτερη φορά ο Μοσχούλας την κατηγορηματική του άρνηση. Τελικά, απέναντι στην έντονη πίεση του πασά να δεχθεί κάτι από μέρους του ως επισφράγισμα της φιλίας τους, περιορίστηκε σε μια κασετίνα βελούδινη, με χρυσά μαχαροπήρουνα.

Διετέλεσε Στρατηγός του Αγώνα, αρχηγός των Αγουλινιτσαίων και θριαμβευτής στη μάχη κατά των Τουρκολαίων στην τοποθεσία «Κλειδί», κοντά στον ποταμό Αλφειό, στις 24 Απριλίου 1821. Στο «Ιστορικών Αρχείων (1770 – 1836)» του Ιωάννου Θεοφανίδου (σελ. 45 και 46) διαβάζουμε, τα κάτωθι: «Ο Θ. Κολοκοτρώνης, εν γνώσει της δυναμικότητας των Λαλαίων, συμβουλεύ-

ει τον υπαρχηγόν Γ. Πλαπούταν (Κολιόπουλον). Ούτος, μέχρι τινός, μετά του σώματός του από της θέσεως Μπέτζι, σύνορα της περιοχής Λιοδώρας, και ο Δημήτριος Δεληγάννης από της θέσεως Ρένεση (προς την Άκοβλας και Πέρα - Μεριάν). και από του Πύργου ο Χ. Βιλαέτης. Και από

των Πατρών οι Καραλής, Πανάγος, Σανταμεριάνος και Γ. Γιανιάς και άλλοι. και από της Γαστούνης οι Ηλείοι υπό τον Γ. Σισίνη. Και από της Αγουλινίτσας οι Α. Μοσχούλας και Γ. Μέλιος. επετήρουν εξ αποστάσεως τας κινήσεις των Λαλαίων, όχι συστηματικώς πολιορκούντες αυτούς, αλλά μάλλον περιορίζοντες τας επιδρομάς των. Ήδη δε (τεκμαίρεται ότι) αποφασίσαντες να προβούν εις συστηματικήν πολιορκίαν τον ηρώτησαν, ζητούντες την συμβουλήν του. Εδώ πρέπει να αναφέρω την αποτυχούσαν επιδρομήν των Λαλαίων κατά της Αγουλινίτσας, ήτις ενθάρρυνε τους Έλληνας να τους πολιορκήσουν. Οι Λαλαίοι, από των μέσων Απριλίου 1821, εξετέλουν επιδρομάς εις τας περιοχάς των, προ πάντων, περί τον Πύργον της Ήλιδος και τα περίεξ αυτού.

Ο οπλαρχηγός Αλέξιος Μοσχούλας, πρόκριτος της Αγουλινίτσας, έλαβε γνώσιν ότι οι Λαλαίοι συνεκρότησαν σώμα εκ 500 επιλέκτων με την πρόθεσιν να ενισχύσουν τους πολιορκουμένους εις τα φρούρια Νεοκάστρου και Μεθώνης και κατά την μετάβασίν των να λεηλατήσουν την Αγουλινίτσαν. Έσπευσε να ειδοποιήσει τον πρωτοσύγγελον Αμβρόσιον Φραντζήν, υποχρέωσαντας τους εκ Κυπαρισσίας Δημήτριον Κινάν και Αναγνώστην Ντόναν να σπεύσουν μετὰ 85 συμπολιτών των εις την θέσιν «Κλειδί», εις συνάντησιν του Μοσχούλα. Το «Κλειδί» εξησφαλιζέτο από βορρά με ορεινήν και δύσβατον υπώρειαν. και από της ετέρας πλευράς υπό της λίμνης Καϊάφα. Ο Μοσχούλας, με την έλευσιν των ενισχύσεων του Φραντζή, ευρέθη ηγούμενος 367 εν συνόλω ανδρών, μεταξύ των οποίων και περί τους 80 Πύργιοι υπό τον Αναγνώστην Παπασταθόπουλον. Μετά μεγίστην δραστηριότητα ενεργήσας επρόφθασε να οχυρωθεί προχείρως. Οι Λαλαίοι έφθασαν προ της Αγουλινίτσας την 24 Απριλίου».

Δεν διακρίθηκε όμως μόνο στη μάχη της Αγουλινίτσας ο Αλέξης Μοσχούλας. Νωρίτερα, στις 3 Απριλίου 1821, είχε διακριθεί και στη μάχη του Πύργου, όπου είχε προστρέξει επικεφαλής 70 Αγουλινιτσαίων αγωνιστών, για να βοηθήσει τους πολιορκημένους από τους Λαλαίους Τουρκαλβανούς Πυργιώτες. Ο Ιωάννης Φιλήμων αναφέρει σχετικά: «...Ως ο Βιλαέτης του Πύργου, ούτω και ο Μοσχούλας των ενόπλων αυτής ήγειτο, μη συγκρινόμενος μετά τούτου επί ανδρεία, έχων όμως πατριωτισμόν και αταπάνησιν επίζηλον...». Και εδώ θα πρέπει να τονιστεί η διορατικότητα που είχε ως στρατιωτικός, διότι είχε διαγνώσει έγκαιρα τον κίνδυνο επίθεσης των Λαλαίων σε Πύργο και Αγουλινίτσα. Μάλιστα, σύμφωνα με τη φιλόλογο Καλλιόπη Μοσχούλα-Μπακάκου, ο Αλέξης Μοσχούλας, πριν από τη μάχη του Πύργου, είχε καλέσει κρυφά τον στενό του φίλο Θεόδωρο Κολοκοτρώνη στην Αγουλινίτσα, για να συνεννοηθούν και να λάβουν αποφάσεις για τις επαπειλούμενες επιθέσεις των Λαλαίων Τουρκαλβανών σε Πύργο και Αγουλινίτσα. Ο Κολοκοτρώνης, παρά την έλλειψη χρόνου, λόγω των πολλών και ποικίλων ασχολιών του με την Επανάσταση, έφτασε κρυφά στην Αγουλινίτσα μέσα στη νύχτα και συναντήθηκε με τον Μοσχούλα στην οικία του δεύτερου, η οποία βρισκόταν επί της κεντρικής οδού Βασιλέως Παύλου και κοντά στην οικία Τζωρτζι-

νη. Εκεί, ο Κολοκοτρώνης παρέμεινε με χίλιες μύριες προφυλάξεις μία ολόκληρη ημέρα και, αφού συζητήσε διεξοδικά με τον Μοσχούλα τα τοπικά αλλά και ευρύτερα στρατιωτικά θέματα, αναχώρησε τη νύχτα της επόμενης ημέρας.

Επίσης, μέρος στη μάχη στο Πούσι για την κατάληψη του Λάλα (9-13 Ιουνίου 1821), καθώς και στην πολιορκία των Πατρών (1821-1822). Κατά την πολιορκία δε των Πατρών, με εισήγηση του Υψηλάντη, διορίστηκε αρχηγός του εκστρατευτικού σώματος της επαρχίας Φαναρίου, για να εκστρατεύσει στη Ρούμελη. Αρνήθηκε όμως να αποδεχθεί τον διορισμό αυτόν και παρέμεινε στο στρατόπεδο των Πατρών, κρίνοντας, προφανώς, ότι ήταν επιτακτικότερη η ανάγκη οριστικής απελευθέρωσης του Μοριά από τον οθωμανικό ζυγό απ' της εκστρατείας στη Ρούμελη. Το 1826, κατά την επιστροφή του από το καταληφθέν Μεσολόγγι, ο Ιμπραήμ θέλησε να περάσει με τα στρατεύματά του από τη θέση «Κλειδί», πλησίον του Καϊάφα. Εκεί όμως συνάντησε τον Αλέξη Μοσχούλα, ο οποίος, μαζί με τα αδελφία από την Τριφυλία Αναγνώστη και Αδάμ Παπατόωρη, τον Α. Παπαθεοδώρου και τον Νικηταρά, είχαν προφθάσει και είχαν οχυρώσει το πέρασμα αυτό, συν τοις άλλοις, και με κομμένα πεύκα, που αφθονούσαν στη συγκεκριμένη περιοχή. Παρά τα συνεχή γιουρούσια των Αράβων, ο Ιμπραήμ, μπροστά στην ισχυρή αντίσταση των αμυνόμενων Ελλήνων, δεν κατάφερε να πατήσει το «Κλειδί» και προτίμησε να συνεχίσει την πορεία του προς το Ναυαρίνο, δια μέσου της προς ανατολάς ορεινής διαδρομής του Φαναρίου. Τον Οκτώβρη του ίδιου έτους, μαζί με τον Γενναίο Κολοκοτρώνη, τον Χρυσάνθο Σισίνη, τον εκ Κυπαρισσίας Γεώργιο Γρηγοριάδη και τον Δημήτριο Παναΐου, πολέμησε στην Κάπελη εναντίον του Αλή Αχμέτ, σερασκέρη (στρατιωτικού διοικητή) του Ιμπραήμ. Για τις προαναφερθείσες αδιαμφισβήτητες υπηρεσίες του προς την πατρίδα κατέταγη το 1845 από την Επιτροπή Εθνικών Εκδουλεύσεων στους αξιωματικούς.

Παράλληλα όμως με τις στρατιωτικές του υπηρεσίες, ασχολήθηκε και με την πολιτική, καθώς διετέλεσε πληρεξούσιος στη Β' Εθνοσυνέλευση του Αστρους Κυνουρίας την 29η Μαρτίου 1823, σε μία Εθνοσυνέλευση αναθεωρητική του πολιτεύματος της Επιδάουρου, η οποία κατήργησε τις τοπικές Γερουσίες και συνετέλεσε στη συνένωση της αγωνιζόμενης Ελλάδας σε ενιαίο κράτος.

Το τέλος του υπήρξε άδοξο. Σύμφωνα με μη σαφώς προσδιοριζόμενη πληροφορία, δολοφονήθηκε το 1826 από τον Αιγύπτιο δούλο του.

Χρυσοβαλάντης Δημητρόπουλος
MSc Δάσκαλος –
Διευθυντής 5/θ Δ. Σχ. Λάλα
«ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΠΛΑΠΟΥΤΑΣ»

1. Αθανασίου Γρηγοριάδη, Ιστορικά Αλήθειαι, σελ. 116

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

– Εφημερίδα «ΕΠΙΤΑΛΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ», (1980), φύλλα 12-18
– Φιλήμων Ιωάννης, Δοκίμιον Ιστορικών, μέρος Γ', σελ. 161.
– Χρυσανθόπουλος Φώτιος, επιμ. (1888) (στα Ελληνικά). Βίοι Πελοποννησίων ανδρών και των εξώθεν εις την Πελοπόννησον ελθόντων κληρικών, στρατιωτικών και πολιτικών των αγωνισαμένων τον αγώνα της επαναστάσεως. Αθήνα: Σταύρος Ανδρόπουλος, Τυπογραφείο Π. Δ. Σακελλαρίου.

Ευχαριστώ θερμά την δασκάλα μου κα Αικατερίνη Παναγιωτακοπούλου (το γένος Μοσχούλα), για την εκμέρους της ευγενική παραχώρηση των φύλλων της εφημερίδας «ΕΠΙΤΑΛΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ» από το προσωπικό της αρχείο.